

श्रीचन्द्रमौलीश्वरो जयतु ॥

श्रीमहावाणीश्वर्यै नमः ॥

श्रीधर्मदेवतायै नमः ॥

4647

श्रीचन्द्रशेखरविजयमहारत्नहारः॥

THE KHEPESWAMI SASTRI

अमूल्योऽयम् ॥

श्रीम दखिलान्ध्रमण्डलमण्डनायमान प्राच्यगोदावरीमण्डलान्तर्गतश्रीमदु
भयगोदावरीमध्यदेशश्रीकोनसीमखण्डतिलकायमानश्रीमुङ्गण्डापरा
भिधानमुनिखण्डमहाप्रहारवास्तव्येन 'श्रीधर्मस्थापक, विद्व
त्कविरत्न, वैशाकरणकेसरी, धर्मोपन्यासकेसरीत्यादिभि
रुदाङ्कतेन, अखिलान्ध्रदेशधार्मिकपण्डित परिपत्त्र
धानमन्त्रिणा, श्रीमत्पुल्योपनामकोमामहेश्वर
शास्त्रिणा सञ्चरितः ॥

श्रीनृपरमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्येत्यादि १००८ निखिलविरुदाव
लीविराजमानश्रीकाञ्चीकामकोटिपीठाधीश्वरश्रीजगद्गुरु
श्रीश्रीश्री चन्द्रशेखरेन्द्रसरस्वतीसंघमीन्द्रश्रीचर
णसरोरुहसन्निधिसमर्पितः ॥

प्रबन्धप्रणेतैव प्रकाशितः ॥

महान्विलिङ्गिशारदामुद्रणालये तदधिशैः 'न्यायवेदान्तविद्यापा
रीणैः बुद्धुसु अपन्नशास्त्रिभिर्मुद्रापितः ॥
प्रमाधिवर्षशावणशुक्लदशमीगुरुवासरः ॥

क्रौ ॥ १९३९ सं ॥

श्रीकाञ्चीकामकोटिपीठाधिनाथाः १००८ श्री श्री श्री
चन्द्रशेखरेन्द्रसरस्वतीसंयमीन्द्रश्रीचरणाः ॥

श्लो॥ श्रीचन्द्रशेखरयतीन्द्रसरस्वतीभ्यः श्रीकामकोटिमठपीठमहाविभुभ्यः,
श्रीभारतीधराणिदेशिकपादुकाभ्यः भक्त्यार्पितोऽयं मुपहारकर्त्तव्यः ॥

श्रीचन्द्रमौलीश्वरो विजयते ॥
श्रीमहावागीश्वर्यै नमः ॥
श्रीधर्मदेवता विजयताम् ॥

श्रीचन्द्रशेखरविजयमहारत्नहारः॥

श्री क वि ता कु मार्यु प देश द श श्लो की ॥
श्रीमत्पुत्र्योपनामकोमामेश्वरशास्त्रिसंप्रथिता ॥

श्लो ॥ नमोस्तु धर्मविध्वंसिदुष्कलौ तत्प्रगुप्तये,
शङ्करा यावर्तार्णाय चन्द्रशेखररूपतः ॥१॥

मातः! श्रीविलाकुमारि रसिके कालं कियन्तं चरं
रान्ध्रे दुष्कलिदुर्विलासवशगस्त्वान्तार्यमर्त्यावृते,
गैर्वाणी बुधलालनयिसुगुणा खिन्नाऽपमानव्रजे
स्सर्वज्ञं भज! चन्द्रशेखरगुरुत्तंसं कृतार्था भव ॥२॥

यः श्रीद्वापरसन्धिभाजि जनताधर्माधिकेऽनेहसि
श्रीमत्पञ्चसहस्रवत्सरमिते याते कले श्रेष्ठितम्,
दुष्टं वीक्ष्य निजप्रभुत्वकलना योदयुक्त मीशः पुनः
धर्मेद्वारकचन्द्रशेखरयतिः भूत्वाऽवतीर्णो भुवि ॥३॥

सोयं दुष्कलिदुष्टचेष्टितयुतैः दुस्संस्कृतिच्छन्नाभिः
धर्म्यार्यव्रजसङ्करापकदुरुद्योगै रधर्माचिते,
धर्मक्षोणितलेऽत्र दुर्मतपरिव्याप्ते दुराशान्विते
भ्लेच्छप्रायजनावृतेऽजनि जगत्संरक्षितुं धर्मतः ॥४॥

साङ्गाम्नाय समस्तदर्शनकलाशालाप्रतिष्ठापकः
तत्तत्त्वाभ्युपदेशनामृतरसप्रस्रावक स्सन्ततम्,
धृत्वा देशिकचन्द्रशेखरवपु श्रीकामकोटीमहा
पीठे तिष्ठति शङ्करोऽखिलजग जिज्ज्वा स्वशक्त्याधुना ॥५॥

पाण्डित्यं निगमागमाद्यखिलसदिवद्यासु सत्कौशलम्
भाषा स्वार्थकलासु चा दभुततमं चातुर्यं मावर्जने,
लोकानां निजधर्मचाराणाविधौ शक्तिश्च लेकेत्तरा
दक्षत्वं कलिनिग्रहेऽदभुततमं तत्प्राभवं निस्तुलम् ॥६॥

तत्प्रादुर्भवनादि तत्कृतजगद्धर्मावनायार्थवनी
जैत्रप्रस्थितिमुख्यपावनकथासारं तदंघ्यादिकम्,
साष्टाविंशतिपथरत्नशतके नाभीष्टसन्धायिना
संवर्ण्यद्वयरसोत्तरोक्तिनिकरे णावर्ज्यं धन्या भव ॥७॥

न ग्राम्यान्ध्रचोमयी नच पुन ह्रीणी नवा यावनी
नैवा स्यम्ब! जगत्प्रतारणचणा नो हीनसेवारता,
नत्वं गार्हितवृत्तिभिर्गमयितुं स्वां जीविका मिच्छासि
श्रीमातः! कविते कथं कलिभृतेऽत्रान्ध्रे द्रियेथा जनैः ॥८॥

धर्म्यां वाच मुदीरय स्यपिहितं संसत्सु नैव प्रिया
मौदन्ती प्वपि पत्निकासु नितरां कालेयलीलाकुले,
स्वैराचाररतेऽन्ध्रलोकनिकरे गीर्वाणगीः गौरव
न्यूने रस्यभवद्वचांसि शृणुया त्कोवा विना श्रीगुरुम् ॥९॥

श्रीकांचीनगरीविराजितशुभश्रीकामकोटीमहा
पीठाधीश्वरचन्द्रशेखरधराचार्यार्च्यपादांबुजम्,
नत्वा श्रीकविताकुमारि कल यैतेषां कथां पावनीम्
साष्टाविंशतिपथरत्नशतके नाभीष्टसिद्धिं व्रज ॥१०॥

श्रीचन्द्रशेखरजगद्गुरुसार्वभौम
पादारविन्दकरुणामकरन्दपानात्,
नीत्वैहिकानि कवितेऽत्र सुखा न्यमुत्ता
प्यासाद्य मुक्तिवनितासहकृत्वरी स्याः ॥११॥
इति कविताकुमार्युपदेशदशश्लोकी ॥

सर्वापद्धिनिवारणाय भुवने धर्मप्रतिष्ठाप्तये
शर्वाशेन धरावतार मनुगृ ह्यासेतुशीताचलम्,
गर्वान्धा न्परिजित्य पण्डितवरा न्शास्त्रार्थबोधै र्धरा
गीर्वाणा न्निजपादपीठविलुठ न्मूर्ध्नोऽतनोतं नुमः ॥१॥

कावेरीसरित स्तटेऽमृतघटेशावासभूदेवता
साहस्राश्रितकुम्भघोणनगरावासी स्वपूर्वाश्रितः,
श्रीमद्विष्णुपुरे विलुप्पुरसमाख्याने द्विजात्यग्रणी
स्सुब्रह्मण्यसुधी रुवास स महालक्ष्म्या सुसाध्यान्वितः ॥२॥

श्रीकर्णाटकहोयिस त्समभिधा नाडीच शाखा चिन्ती
गोत्रं हारित माश्वलायनमुने स्सूत्रञ्च यस्याभवत्,
तस्य श्रीशिवतत्परस्य तपसा गौरीरताया स्सदा
तस्या स्त्वप्न उमापति स्त्वसुततां प्रीत्यान्वगृह्णात्स्वयम् ॥३॥

काले ऽथातेशिवङ्कर जटारगे शैवे महातेजसि
द्रष्टु र्दृष्टिहरेण तेन महसा व्याप्तैः प्रतीकै स्सती,
गर्भाङ्कै रखिलैः क्रमेण वितता सा गुर्विणी सत्पते
र्वन्धूनां जगतोखिलस्य च मुदं लोकोत्तरा मातनोत् ॥४॥

मासे सा दशमे जगच्छुभकरे श्रीशालिवाहश्शके
वायुक्षोणिवसुक्षपाकरमिते जिष्णो जयाब्दे शुभे,
वैशाखासितपक्षसत्प्रतिपदि प्राभाकरे वासरेऽ
नूराधर्षयुतेऽभिजित्समयगे सिंहे त्वसूतात्मजम् ॥५॥

तुङ्गस्थे भृगुनन्दने सुरगुरौ सार्केन्दुजे राज्यगे
भूपुत्रे च कलत्रगे व्ययपतौ चन्द्रे च नीचङ्गते,
मन्दे वित्तगते ध्वजेन सहिते राहौ च शुक्रान्विते
धर्मोद्धारकचन्द्रशेखरगुरुं सासूत सूनुं शिवम् ॥६॥

जातं वीक्ष्य शिवाकृतिं स्वमहसा सूत्यालयद्योतिनम्
धन्यं नः कुल मेव नेय मवनी धन्याखिलानेनतु,

इत्यानन्द ततश्चकार विधिना तज्जातकर्माञ्जसा
सुब्रह्मण्यसुधी धनं बहु ददौ भूदेवताभ्यो मुदा ॥७॥

षष्ठ्यर्चा प्रविधाय षष्ठदिवसे दिव्येहितु द्वादशे
सर्वाधीश्वरतां निरीक्ष्य विदधौ श्रीस्वामिनाथाभिधाम्,
संस्कारा नखिलां स्ततोर्हसमये ध्यावाय शास्त्रोदितान्
तल्लीला अनुभूय चाष्टमसमे तात स्स चक्रे द्विजम् ॥८॥

आम्नायाध्यनाय देशिकवराभ्यर्णं गतो लीलया
गृह्णन्साङ्गमुपाङ्गवै श्रुतिचयं स त्वेकसन्धा दिशा,
आचार्यं प्रतिभाविशेषकलितो विस्मापयन् पञ्चभि
र्दयै रेव सरस्वतीऽयणतो जग्राह त्रिधा स्समाः ॥९॥

बाल्ये भाषणतः प्रभृत्याभिहितं सोऽहंवचस्सन्ततम्
श्रुत्वाऽपूर्ववचांसि चास्य सुधियो लीलाश्च लोकोत्तराः,
दृष्ट्वा ज्ञानमनुत्तमं च बहुलां मेधां ममुं विस्मित
स्वान्ता ज्ञाननिधिं शिवं स्वयं मिहोदीतं समे मेनिरे ॥१०॥

इत्थं दुष्कलिनिग्रहाय भुवने धर्मप्रतिष्ठाप्तये
साक्षाच्छब्दे मिहावर्तीर्णमुपलब्धाशेषसंस्कारकम्,
संप्राप्ताखिलविद्यमास निजचिच्छक्त्यात्मबोधं स्वयम्
ज्ञात्वा देशिकसर्वभौमपदवीपूर्णाभिषेकोचितम् ॥११॥

श्रीकांचीपुरकामकोटिलिलसत्पीठाधिनाथा महा
देवेन्द्रार्यसरस्वतीमहितसत्पादा स्समाह्वय्य ते
सत्यास्यात्मदिशो पदिश्य च महावाक्यानि चत्वार्यथा
सानं स्वैरभिषिच्य पूर्णकलशैः पीठे प्रभुत्वं ददुः ॥१२॥

साक्षाच्छम्भुनवावतारकलनां वीक्ष्यास्य धर्मोद्घृष्टौ
कालेयाखिलदुर्विलासनिवहभ्रष्टार्यधर्मे विह,
इन्द्रान्तर्गतचन्द्रशेखरसरस्वत्याह्वयं देशिकः
पीठप्राभवयांगपट्टकलनेऽन्वर्थं ददौ श्रीगुरोः ॥१३॥

पारिव्रज्यजगद्गुरुत्वविलसत्साम्राज्यसिंहासना

धिष्ठाना द्रयासि त्रयोदशसमे ब्राह्मीरमातेजसोः,

आवेशा दखिलेशशक्तिकलिता देकात्मतापत्तिम्

त्सूर्यत्विट्समदिव्यधामकलितो रेजे जगद्देशिकः ॥१४॥

श्रीचरणारविन्दनक्षत्रमाला ॥

यत्पादाम्बुजदर्शनेन मनुजा मुक्ता निजाध्वजात्

यत्पादाम्बुजवन्दनेन निखिले शोकै विमुक्ता जनाः,

यत्पादाम्बुजसेवया भवभुजो मुक्ता अविद्यावृतेः

यत्पादाम्बुजपूजनेन सुजना स्तिसद्धाः पुमर्थे श्वलम् ॥१५॥

यत्पादाम्बुजवर्णनेन कवय स्सारस्वताधीश्वराः

यत्पादाम्बुजभक्तितो बुधगणा वाचस्पतित्वं गताः,

यत्पादाम्बुजसंश्रया नृपतय स्साम्राज्यलक्ष्मीजुष

स्सर्वश्रीप्रदचन्द्रशेखरपादाम्भोजं तदम्बाश्रय ॥१६॥

संसारे सुखसारलेशरहिते हिंसैकसारे भृशम्

क? सारं प्रसमीक्ष्य नौषि कविते पुंसो रिरंसून् भवे,

हंसानन्दरसोर्भिबोधसरसीहंसावतंसाश्रितम्

संसारापहचन्द्रशेखरगुरुत्तंसांघ्रिपद्मं भज ॥१७॥

यत्पादाम्बुजचिन्तनं सुमनसा मिष्टार्थसंसिद्धिदम्

दुष्टाज्ञानघनान्धकारविषयव्यालालिदष्टात्मनाम्,

भ्रष्टाना मपि सर्वधर्मानिवहा त्कष्टापकृष्टात्मनाम्

शिष्टानां वर्चनं भजेष्टगतये जुष्टात्मविश्वाशिनी ॥१८॥

सारूप्ये जडपङ्कजं स्वतपसा प्राप्ते प्यतृप्य त्पद

स्सायुज्यं लषदात्मनो यर्तिवभुद्वारा समीपं गतम्,

लब्ध्वा तन्नखचन्द्रतो निजचितिं नालात्मबन्धं पारि

त्यज्याऽवाकपतितं पदे तव विभो स्पर्शा द्विलिल्ये स्वयम् ॥१९॥

पद्मं त्वत्पदरूपतः परिणतं पञ्चांगुलीभिर्दलैः

लक्ष्म्या साक मशेषभूतलबुधानन्दाय बोधामृतैः,
आत्मारिञ्च कलानिधिं निजसिरस्स्वास्थाय पञ्चीकृतम्
स्वान्तश्शतृजयं विवेकजनितं सुव्यञ्जय दभ्राजते ॥२०॥

लक्ष्मी स्तवपदकञ्जयो निवसती त्येत न चित्रीयते
वासस्थानतया विनम्रजनतादारिद्र्यहन्त्रीति च,
किन्त्वेतद्भवरक्तभक्तवितते भोगेऽर्थकामाश्रिते
वैराग्यं सुदृढं विधाय भवतो धत्ते विमुक्तौ रतिम् ॥२१॥

स्त्रीयां पङ्कजता मनीक्ष्य जलजं नल्लाभिदं कर्मणाम्
बन्धं बीजचयं च हृदयत महन्ताया स्तवदंष्ट्रे विभो,
तादात्म्याय बुधेन्द्रहस्तमुखतः स्सामीप्य मेत्य स्वयम्
वीक्ष्येत त्सुषमा मधोगत ममुं रेखात्मना सेवते ॥२२॥

पद्मं त्वत्पदमामनन्ति सुधियो भ्रान्त्या रुचे मर्दिवात्
सम्फुल्लं न भवे नखेन्दुसविधे चेत्तज्जगद्देशिकः,
धात्रा लोहितरत्नसारमपकृष्यापूर्य चिन्तामणिम्
बोधेन्दूपलमूर्धगं मनुमहे सृष्टं श्रितामीष्टम् ॥२३॥

आम्नायागमसत्कलामयमहावाणीविभूतिव्रज
भ्राजद्बोधमणीविभूषणभृतां माणिक्यमञ्जूषिकाम्,
अग्नेन्दूपलराजितां तललसत्पद्मादिरेखांचिताम्
आङ्घ्रिं ते कवयो वदन्ति कमलं मुग्धा शिश्रतज्ञानदम् ॥२४॥

नानादेशनृपालमौलिवसते स्साम्राज्यलक्ष्म्याश्रयात्
रत्नप्राभवकीर्तितोऽपि नितरां शोणो मणिर्गर्हितः,
श्रुत्वा त्वत्पदकीर्तिं मेत्य मकुटैर्जितुं पदो मस्तके
व हा त्मा पतदंजसा तव पदं तद्धाम हत्वा जहौ ॥२५॥

पद्मे कोकनदे प्यशोककुसुमे मन्दारबन्धुकयोः
पाटल्यादिषु भिन्नभिन्नरुचिता ग्लानिप्रजाड्यादिभिः,

इषै र्शोणमणीगणेषु कठिनात्मत्वादिभि स्त्वत्पदम्
निर्दोषाढ्यगुणास्पदं निरुपमं विज्ञानदीपं विदुः ॥२६॥

किञ्चित्तेषु न शक्ति राश्रितजनाभीष्टार्थदा दृश्यते
त्वच्छीपादयुगे तु रागिजनतावमार्थिकामप्रदा,
शक्ति स्सास्ति विरागिणां तु निखिलाऽविद्यावृत्तिध्वंसिनी
विद्यादिव्यमरीचिभिर्भवमुजां बन्धं दहन्ती विमो ॥२७॥

त्वत्पादाब्जरजांसि लब्धु मखिला मर्त्याधिपा स्सम्भ्रमात्
मत्वा तत्र यतीन्द्रवन्दनशतश्रेण्यावकाशाक्षये,
तिष्ठन्तो बहुकाळ मन्तर मवा प्यादीप्य मोलिस्फुर
द्रतालयंशुचयै स्सुवर्णकुसुमै सम्पूज्य विभ्र ल्यलम् ॥२८॥

त्वत्पादाम्बुजचिन्तनेन विबुधव्राताः पुनन्तो गिरम्
वित्तोन्मत्तगृहस्थाचेत्तकठनायताःमचित्तोद्रतैः,
कल्पे रल्पितकल्पपादपगुणै र्जलयै रनलयै र्भुतैः
आत्मीयां मलिना मुदञ्चितरसस्तोमेन धन्या इह ॥२९॥

त्वत्पादाम्बुजार्णनेन वसत स्तार्णेषु पार्णेषु वा
जीर्णे ष्वर्णवर्णपूर्वजादृततनु ष्वाशीर्णदुर्वेश्मसु,
सद्वर्णोदितलब्धवर्णनिक रस्याचीर्णदुष्टैरसः
स्वर्णश्रीपरिपूर्णवर्णविहसत्सौधेषु वासो मुदा ॥३०॥

तीर्णो स्त्वार्यकलासु बाङ्मयानेरुत्तीर्णोऽस्तु जीर्णोऽस्तु दु
श्चीर्णैः कर्मभि रिन्दिराकरुणया पूर्णोस्तु कीर्णोस्तु वा,
प्रार्णै र्णवमेखलाधिपत योदीर्णोस्तु शीर्णोस्तु वा
पूर्णो यच्चरणामृतेन विपदुत्तीर्णोऽत्युदीर्णोदयः ॥३१॥

चित्रं त्वत्पदपङ्कजन्मरजस स्तङ्गेन यद्देहिनाम्
नानाजन्मनिकायसाञ्चितरजःकोट्योऽपयान्ति दृतम्,
जाड्यं चात्मगतं व्यपैति विषयारक्ति धिवेकेन्दुना
सम्बन्धोखिलवारिवभूतिकलना दिव्यात्मशक्त्यागमः ॥३१॥

श्रीचरणारविन्दनक्षत्रमाला ।

भक्ति र्मेस्तु भवत्पदाम्बुजयुगे प्राकाम्यदाऽव्याहता
 रक्ति स्त्वत्पदचिन्तनेस्तु निबिडाज्ञानान्धकारापहा,
 साक्ति स्त्वत्पदपद्मवन्दनविधौ संसारतापापहा
 मुक्ति र्मेस्तु भवत्पदाम्बुजभजना त्कर्मावलीबन्धतः ॥३३॥

धन्या स्ते धनिन स्सुवर्णकुसुमै स्त्वत्पादपङ्केरुह
 द्वन्द्वं ये परिपूजयन्ति निखिलामीष्टार्थसिद्धिप्रदम्,
 धन्या स्तेपि बुधा स्सुवर्णकुसुमै र्येवार्चयन्तीह तत्
 मान्या स्तुत्यफलासितोऽत्र त इति श्रीमद्गुरो मन्महे ॥३४॥

आकृ ष्याखिलशक्तिसार मण्कृ ष्याशेषतेजोव्रजम्
 संकृ ष्याखिलबोधसार मुदरे निक्षिप्य युष्मत्पदम्,
 धात्रा शोणमणिप्रसूनरुचिसम्मिश्रप्रभैः पल्लवै
 राढ्यैः पञ्चभि रग्रसूचितलवै र्सृष्टं महिम्नां पदम् ॥३५॥

नोचे त्पल्लवता किसलयचयेऽन्वर्था कथं वा भवेत्
 त्वच्छ्रीपादलवश्रियैव खलु सा स्या तत्र युक्ता विभो, ।
 एते नैव भवत्पदं किसलयं पञ्चाग्र मार्यो बृवन्
 प्रत्युक्तो जडरूपणं त्वनुचितं सर्वज्ञपीठे पदे ॥३६॥

राज्ञां मौलिषु सार्वभौमपदवीं धत्ते धृतं भक्तिः
 विज्ञानां तु विमुक्तिवैभवपदं तत्त्वावभासेन यत्,
 अज्ञाना मखिलार्थदानमुखतो भुक्तिच भक्ति भवे
 प्राज्ञानां परमार्थभासनदिशा भव्यां विराक्तिं भवे ॥३७॥

हन्त्वाम्नायविदो द्विजन्मनिवहान् मुष्णातु हेमश्चयम्
 चूष त्वाढ्यघटीमितासवज्ञरीं म्लेच्छै स्सहान्यै र्जनैः,
 दारा न्गच्छतु वा गुरो श्वरतु वा संसर्ग भेतै र्सदा
 त्वत्पाब्जदाशक्तियाऽवशमनी पूतः न्विधत्तेऽपितान् ॥३८॥

पद्मे पङ्कजता जडस्थितिरजस्सन्धारणे ग्लानता
 संसर्गोपि जडै र्सदा द्विजपतिद्वेषोऽपदुत्वं गतौ,

एकाहस्समयप्रभाप्रभृतयो दोषा गुणा अल्पकाः

विज्ञै र्सर्वगुणास्पदं तत्र पदं तेनोपमीयेत कैः ॥३९॥

नोदत्ते कमलं श्रियं श्रितयतां हृद्यानवधां तथा

विधां वा ननुवान्यकामनिवहं तापत्रयोन्मूलने,

का? नामाऽत्र कथा भवार्णवतरिप्रज्ञानसन्धापनम्

दूरे सर्वपुमर्थदार्यचरणे नेदृक्कथं स्या त्समम् ॥४०॥

स्वीयाथस्थिति मत्र सर्वविषये ध्यार्याञ्छिनत स्सर्वधा

सर्वामीष्टदसर्वशक्तिकलिता त्सर्वाघविध्वंसकात्,

ज्ञात्वात्मदयुतिगर्ध्वेपदुपमासाद्येन गत्वा स्वयम्

रेखाक्षयं सुपेत्य तत्तल महो पद्मं सदा सेवते ॥४१॥

दिव्याखण्डमहाविभूतिकलितश्रीपादसंसेवनात्

अप्यैकांतिकभक्तितो जडजयो रेखानखोपाधितः,

प्राप्ता पद्मशशङ्कयो रनुपमा कीर्तिर्जनाह्लादने

लक्ष्मीवासतया सुधानिधितयाऽन्येषां किं मिष्टोदये ॥४२॥

नानादेक्षमहामहीपमहितश्रीनाथविश्वम्भरा

विख्याताखिलविश्वविद्यविबुधाधीशाढ्यहस्तर्पकः,

यत्र श्रीमहिमा विराजतिमहामोहापहारी सताम्

विज्ञानैकधनं तदार्यचरणद्वन्द्वं श्रयन्तां जनाः ॥४३॥

श्री हृ द या दि शि रो न्त न क्ष त्र मा ला ।

धात्रा हृत्कमलं शमादिदलकं नानाकलाकेसरम्

कारुण्यैकमरन्दपूर्णं मखिलाम्नायावलीकार्णिकम्,

विज्ञानैकरसं विशुद्धगुणकं चातुर्यतेजोश्रितम्

नानाशक्तिसमूहनाल ममलं सृष्टं नवं ते गुरो! ॥४४॥

कामाद्यान्तरशत्रवोत्र न नवा तृष्णादयो नापिवा

दुष्टाः काश्चन वासना नच पुन दुष्टेषणानां त्रयम्,

नोतापत्रयसङ्गगन्ध इह नो चाञ्चल्य माविधिकी,
वार्ता नो कथ मन्यथा स्यु रिह ना त्मानन्दगन्धावृते ॥४९॥

न्यस्तो यस्य तु मस्तकोपरि भवद्वस्तो भवाब्ध्यूर्ध्वे
स्तस्त्वीयसमस्तशक्तिनिवहव्यस्तो निरस्तोहकः,
अस्तोकैहिकमोहबाडवपरिध्वस्तोपि तापत्रय
स्तोऽस्तङ्गतसंसृति स्स भवति ध्वस्तात्मबन्धः पुमान् ॥४६॥

शिष्टो वा निगमागमान्तरसवि दूभ्रष्टोऽस्तु वा सर्वतः
दुष्टो वा गुरुपातकैः कुविषयाकृष्टो विनष्टात्मवान्,
दष्टो मोहमहाहिनाऽर्थविषसंसृष्टो विसृष्टात्मशुक्
स्पृष्टो यत्करपङ्कजेन भवविभ्रष्टो विनष्टाचितिः ॥४७॥

शङ्काकारशिरोधरानुगतया हृत्पद्मसंलग्नया
गौरीशङ्करमालया प्रकृतिपुंभेदप्रथाऽऽविधिकी,
मार्ताण्डप्रभयो जैलोर्मिगणयो ज्योत्स्नासुधांश्वो रि
वाऽद्वैतं तात्त्विकमेतयो रिति भवत्तण्डोऽभिवक्ति स्फुटम् ॥४८॥

सन्ध्यानां त्रितये प्यवन्ध्यफलके श्रीराजराजेश्वरी
योगश्रीयुतचन्द्रमौलिमधुनश्रीमत्सपर्याविधौ,
जप्यश्रीप्रणवादिसज्जपविधौ शिष्याभयासङ्गने
यद्व्यापारपरम्परा सरति तत्पाण्यम्बुजं ते नुमः ॥४९॥

साङ्गोपाङ्गकलां तथी मनिश मप्यन्तर्बसन्ती स्फुर
द्रेखाणां त्रितयेन तावकगलो व्यक्तं व्यनक्ति स्वयम्,
वाणी सा तु तदीयसार मखिलं संगृह्य वर्णात्मना
शिष्यौघाय ससम्प्रदाय मनिशं सम्बोधय त्युद्रता ॥५०॥

साङ्गान्नायसमस्तदर्शनकलाभाषामयूखैर्महा
बोधानन्दसुधारसैकलहरीनिष्यन्दिभि स्सन्ततम्,
चन्द्रो यद्वदनात्मना परिणत स्स्वाङ्गापनोदेहया
लोकान्ना भिह दुर्मताविलङ्घनां तत्त्वामृतं यच्छति ॥५१॥

श्रीवाण्योस्तु मिथो द्विषो रिह विभिन्नाम्भोजधाम्नो स्सहा
 वासा त्कोकनदाम्बुजारिसहसंवासा न पद्मं मुखम्,
 नो चन्द्रोऽपि कलानिधित्वकलित स्स्वेद्रे ष्यधिष्ठानतः
 नित्यश्रीवसतेश्च नैव च रविः किञ्चि न्महोमण्डलम् ॥९२॥

सर्वज्ञानसमस्तशक्तिसमधिष्ठानं समष्टयात्मकम्
 ब्राह्मं दुष्कलिदुर्भतप्रशमनद्वारा जगद्रक्षितुम्,
 धर्मब्रह्मरहस्यबोधनमुधासेकैः स्तुत्वाधायकैः
 उद्भूतं गुरुसार्वभौममुखत स्तापत्रयोन्मूलकैः ॥९३॥

मायावीचिमिषद्भवाब्धिबिषयग्राहै गृहीता महा
 मोहव्यग्रहदो मनोरथमहावर्तैः परिभ्रामिताः,
 तत्कृष्टा स्तलगा स्स्वनाशचाकता दैवस्मृते स्स्याजिताः
 उन्मज्याम्भसि यन्मुखेक्षणवशा तीर्णा भवाम्भोनिधिम् ॥९४॥

लक्ष्मी र्यद्वदनाश्रया स्वचलतामुरवापवादं मुहुः
 हन्तुं लोकगतं स्थिरा प्रदिशति स्वानुग्रहं च स्थिरम्,
 द्रष्टृभ्यो नितरां वधू रपि विधे र्वैरं विहा यानया
 विद्या मार्षमयीं दिशत्यनुकलं स्थित्वात्मने हा निशम् ॥९५॥

पादाभ्यां हृदयेन पाणियुगले नास्येन नेत्रद्वये
 नापि स्वे प्रतिपञ्चतां वहति ते रुच्यादिभि स्सैव गुणैः,
 पद्मे योद्धु मुपागतेऽपि कृपया त्वेकाकिनि त्वन्मुखम्
 नेत्राभ्यां शम माकलय्य विजहौ संकृष्य तत्सदगुणान् ॥

फाले ते गुरुसार्वभौम विलसद्रेखात्रयं भूतिमत्
 व्यक्तं व्यञ्जयतीह चेतनमहामायेशशुद्धात्मनः,
 भिन्ना न्भेददृशा मुपाधिविलये चैका त्विदां दर्शय
 त्सामानाधिकरण्यतोत्र सकला शक्तीः प्रभारूपतः ॥९७॥

ध्येये ब्रह्माणि चित्तवृत्तत्रिलयैकाग्र्यार्जकै रात्मनः
 प्राणायाममुखै र्मनोविजयिभि स्संसाधितुं चैकतां,

ब्रह्मानन्दरसानुभूतिफलिकां मायासमुन्मूलनीं
नासायुग्ममुखेन योगकलना मासादय द्राजते ॥५८॥

अन्तश्शतृजयाय दुर्जयमहामायाविनाशाय च
भूव्याजेन धनुर्द्वयं विनिहितं धात्रा मुखे मन्महे,
तूणीरद्वय मध्यधोऽत्र नयनव्याजा च्छमादीष्टुभिः
पूर्णं दिव्यमितोन्यथा कथं मिदं दृष्ट्वा विधायन्ति ते ॥५९॥

ज्योत्स्नांकूटितरक्तपल्लवपुटे भासेत चे न्मल्लिका
माला विह्वलपेटिकोपरि धृता कर्पूरमालापिवा,
श्रीनच्छोणमणीगणोपारधृतश्रीहीरकश्रेणियु
म्भूता यः भजतां तवाचरलसन्मन्दस्मिते नोपमाम् ॥६०॥

चित्रं त्वद्वदनेन्दुमण्ड अग्निनिर्गच्छस्मितज्योत्स्ना
सारकं सूक्तमभिधानमौक्तिकमणिश्रेणी विनिर्गच्छती,
सा तु श्रोत्रगता प्रविश्य हृदयं भूत्वा सुधात्मा नृणाम्
आनन्दं जनयत्यनन्यसदृशं तापत्रयोन्मूलकम् ॥६१॥

त्वद्वाचां प्रसरे प्वशोधजनके प्वाढ्येषु षड्दर्शनी
सारग्राहिषु सर्ववेदसमयादर्शि प्वशेषै रसैः,
ब्रह्मानन्दरसानुभाविषु महामोहापहेषु द्रुतम्
को नामेच्छति पारलौकिकसुधां यच्छत्सु तत्त्वामृतम् ॥६२॥

चित्रं त्वद्वदनोद्गतोक्तिलहरीनिर्यत्सुधामाधुरी
संस्वादेन चिरायु राप्रतिदिशत्पीयूषमात्राशिनाम्,
देवानां मपि दुर्लभेन सकलानन्दातिगा देहिनाम्
ब्रह्मानन्दरसानुभूतिं रतुला प्राप्नोति भूमौ बुधाम् ॥६३॥

त्वन्नेत्रद्वितया दपाङ्गसरणिव्याजेन वाणीरमे
प्रादुर्भूय भवाच्छ्रितावलिमाल्लेषं दधाते द्रुतम्,
भूमध्याक्षिमुखां तावारिषु पुनस्त्वेका भृकुट्यात्मनो
दीता शक्तिरमे निवारयति ते सौदामिनीवाञ्छसा ॥६४॥

यस्मि नास्यगता कटाक्षसराणि दीने पते देकदा
 कारुण्यैकसुधामयी स तु भवे च्छ्रीवाग्विभूत्यञ्चितः,
 भक्तेचौहिकपारलौकिकसुखावाप्ति विरक्ते शिंते
 संसारोत्तरणं सुमुक्तिमहिलानन्दानुभूतिः परा ॥६५॥

मुण्डीमस्तक एष ते जग दिदं मिथ्येति तत्त्वस्थितिम्
 ब्रूते ब्रह्मपदे सहस्रदलके पद्मे परं ब्रह्म तत्,
 चिच्छक्त्या सह मेधया निजसुखं भुञ्ज स्वया मायया
 शाक्याचावृतमज्ञमोहनकृते धत्ते सदा लीलया ॥६६॥

शम्भुप्रीतिकरप्रदोषदिवसप्रादोषिकार्चा महा
 नेहोधारितरुद्रनेत्रमकुटे नालंकृतं ते शिरः,
 दृष्ट्वा कस्य मनोऽत्र तर्कयति नो साक्षा च्छिवं योगिनम्
 लोकोद्धारकृतेऽवतीर्ण मन्त्रनौ त्वां संयमीन्द्र! प्रभो! ॥६६॥

भक्तच्छात्रकृतेषु जानपदसञ्चारोत्सवेषु प्रभो!
 कौशेयांशुकदिव्यभूषणगणालङ्कारिते हस्तिनि,
 आसीनस्य महामणिस्थगितसत्सौवर्णमौलिस्फुर
 न्मूर्धा ते जगदीशतां विशदय त्यात्तेशचिह्नावलेः ॥६८॥

ब्रह्मीभूतयतीन्द्रचन्द्रिरमहादेवेन्द्रभूदेशिक
 श्रीमत्पाणिपयोजपावनतलस्पर्शा त्परब्रह्मणः,
 यस्य ब्रह्मपदे प्रवेशवशतो नष्टात्वविद्यावृत्तिः
 देहोपाधिपरिग्रहा दुपगता प्राप्ता परब्रह्मता ॥६९॥

यस्मि न्सयमिशेखरार्पितसुमा न्याभांति नक्षत्रवत्
 यस्मिन् श्रीशसुवर्णपुष्पनिवह सत्सौवर्णमौलीयते,
 यस्मिन् भूपसमर्पितो मणिगणो माणिक्यमौलीयते
 तस्मि न्मेऽस्तु सुवर्णपुष्पनिवह श्रीमद्गुरो र्मूर्धनि ॥७०॥

दण्डं दण्डयितुं कलिं सह बलं तेजो दधानं परम्
 ब्राह्मं धर्मततिप्रतिष्ठितकृते श्रीदेशिकेन्द्र स्तव,

हस्तं दिव्य मनीनय त्रिजगतीरक्षाकरं भूमिका
सप्तव्याहृतिरूपिणी स्सुदधतं मुक्तयङ्गनावेश्मनः ॥७१॥

दण्डे नात्मकराश्रितेन महसांधाम्ना वशां चित्कलाम्
मायां लोकविमोहिनीं गुणमयीं बद्धां निजाग्रांशुके,
कांशेयेन च सूत्रकेण सुदृढं संवेष्टय तां सप्तमे
पर्व ण्यग्र इतश्च निर्गुणमह स्त्वं दशेय स्योभयम् ॥७२॥

अन्तेवासिमुमुक्षुवर्गसमधीकाराश्रया भूमिकाः
सप्तस्त्रीयसुपर्वभिःक्रमगतै स्सोपानभूतै स्वयम् ,
श्रीमन्मुक्तिवधूटिकामणिमहासौधायमानो निजो
दण्डो ब्रह्मपरं व्यनक्ति शिखरे स्त्रीये स्थितं तेजसा ॥

अज्ञाना त्सुखवर्त्मनः कुविषयानेकद्रुषण्डावृते
मोहध्वान्त मलीमसे कुवृजिनव्याप्रादिहिंसावृते,
विज्ञानप्रसभापहारिबलवत्कामादिचौरान्विते
दण्डस्तेऽवति बिभ्यतं भवमहारण्ये भ्रमन्तं भयात् ॥७४॥

धर्मो येन महाकला विह पुन स्सम्यक्प्रतिष्ठीयते
यस्मै संयमिचन्द्र वन्दनशतश्रेणी सदा राजते,
यस्मा जीवपरात्मतत्त्व मखिलं निर्गच्छतीच्छावशात्
तस्मै दिव्यमहोभृते तव गुरो दण्डाय वन्दामहे ।७५॥

श्रीगुरुकारुण्यनवरत्नमाला ।

कारुण्यं हृदये स्थितं तव विभो दानाननालोकनात्
उद्विक्तं नयनप्रविष्ट मित उद्गीर्णं कटाक्षच्छलात् ,
संसृत्यार्थतत्तिस्वरूप मुपगम्याशेषदोषार्जितम्
दारिद्र्यं विविधं निहृत्य सकलामीष्ठानि दत्ते नृणाम् ॥७६॥

कारुण्यावधि मीक्षितुं क्षम इह स्या त्कोपिवा भूतले
कस्मै चिदमुव मातनोति विपुलां कस्मै चिदाढ्यं धनम् ,

कस्मै चि दिशति प्रभुत्वपदवीं कस्मै चिदाढ्यं यशः
कस्मै चि द्विविधार्थसम्पदं मिह त्वत्कारुणी श्रीगुरो! ॥७७॥

कस्मै चि त्रिगमागमार्थपटुतां सत्साहितीसम्पदम्
कस्मै चि त्सुकवित्वशक्तिकलितां योगश्रियाम्यूजिताम् ,
कस्मै चि त्तपसः श्रियं श्रुतिशिरस्तत्त्वावबोधामृतम्
कस्मै चि दिशति त्वदीयकरुणाश्रीमुक्तिकान्ताऽधरे ॥७८॥

एकस्मै तु कुटुम्बजीवनं मथैकस्मै गृहादिश्रियम्
त्वेकस्मै बहुधान्यसम्पदं मथैकस्मै कलत्रश्रियम्,
एकस्मै सुतसम्पदं दिशति चैकस्मै सुधीसम्पदम्
चैकस्मै जयसम्पदं ध्रुवं मशेषेभ्योऽपि धर्मोदयम् ॥७९॥

दीने वा विधिदुर्विलासवशगे दूने विपत्पंक्तिभिः
हीने वा रमया गिरा नदुभयानूनेऽपि वा मानुषे,
शिष्टे वा निजधर्मचारिणि ततो भ्रष्टेपि वा ते कृपा
दुष्टे वा कलुषै स्सुपुण्यनिवहैः पुष्टेपि वा स्या त्समा ॥८०॥

कामक्रोधमुखान्तरारिनिवहप्रोद्रेचितोग्रान्तर
प्रारब्धापकृतिप्रकारबहुलन्यक्काराधिककारिषु,
आत्मारिष्वपि तावकीनकरुणौदासीन्यं मालम्ब्यतान्
पश्चात्तापविशुद्धिशुद्धहृदयान् कृत्वा परित्रायते ॥८१॥

आचार्येन्द्र! भक्तकृपारसमयी शक्तिं स्वपाङ्गस्थिता
नम्रा न्वीक्ष्य जनान् प्रविश्य हृदयं बुद्ध्या समालोच्य सा,
जिह्वाग्रं गतवत्स्येऽभिलषितं किं वेति पृष्ट्वा वयम्
दम्बो वाच मुदीर्य पूरयति तत्सद्यो नृणां कामिनाम् ॥८२॥

मुक्तिं वाञ्छति चे त्सहस्ततलगा संवत्सरानन्तरम्
वैराग्यादिगुणा न्परीक्ष्य सुदृढा न्मध्ये तु तन्मस्तके,
स्थित्वा ब्राह्म महोपदेशविधिना तत्त्वावबोधामृतम्
दत्त्वा वाक्यचतुष्टयेन तनुते मुक्तं स्वभक्तं त्विह ॥८३॥

किं नामा तनुते न ते सुकरुणा या बन्धविच्छेदिनी
 ब्रह्मानन्दरसप्रदा भवभुजां तापत्रयोन्मूलनी,
 अन्या न्पूरयतीह कामनिर्वहान् संसारतापापहान्
 इत्यत्रादभुत मेति को वय मिमां याचामहे सन्ततम् ॥८४॥

श्री दि ग्वि ज य च तु ष्प ष्ठी म णि मा ला ।

उत्था योषसि चन्द्रमौलिचरणध्याना त्परं योगतः
 कृत्वा कायिककर्मजाल मखिलं स्नात्वा च तप्त्वा तपः,
 प्रातः पूजनतः परं श्रितजना याध्याप्य भाष्या ण्यथा
 भ्यर्च्येशं क्षुध माशमय्य विबुधै रशास्त्रार्थ आदिन्यते ॥८५॥

भक्तेभ्य स्तु तत स्सुबोधमृदुलै र्देशीयवाग्वाङ्मुखैः
 सद्युक्तिस्फुरितैः प्रमाणबहुलै र्लोकानुभूत्याश्रितैः,
 धर्मब्रह्मरहस्यबोधनपरै र्स्ताधूपदिश्य स्वयम्
 स्नात्वा साय मुपास्य शम्भु मय तद्व्याने निशा याप्यते ॥

एवं भूतमहामहिम्नि महसां राशा वुदञ्च न्महा
 विधे लोकमहोपदेशकमहासाम्राज्यलक्ष्मीजुषि
 दिव्यात्मीयमहोपदेशसुतपः शैवार्चनैः प्रत्यहम्
 छात्रां स्तारयति स्वधाम्नि शरदो याता गुरौ द्वादश ॥८७॥

नानादुष्कालिदुष्टचोदितसहस्रोच्छिद्यमानात्मनि
 श्रीमद्वैदिकधर्मवर्त्मनिकरे कर्मावनौ भारते,
 ता नुद्धर्तु मवातरः किल विभो! श्रीशङ्करोपेक्षसे
 किन्वित्यर्थनया धरामरबुधां प्रस्थातु मैच्छ दिशः ॥८८॥

इन्द्रत्वं पारिवारतो गजमुखा वैश्वर्यतोऽप्यूर्जितात्
 वाचा स्त्रीयसरस्वती रसमयी मानन्दसन्दोहिनीम्,
 धाम्ना खेन च चन्द्रशेखरपदं शक्त्या च मूर्त्या गुरुः
 लोकाना मभिलक्ष्यन् खनिलया च्छातौघयुद्घिनर्ययौ ॥८९॥

सत्सव प्याधुनिकेषु धूमशकटाद्यारोहयाने प्वाति
 क्षिप्रप्राप्यपदोपयापनचणे प्वाढ्येषु नेच्छ द्गुरुः,
 तै र्यातुं निजसम्प्रदायनिगत स्वान्दोलितामात्रनः
 पादभ्यां कानि देतु मैच्छ ७खिलं श्रीतीर्थराण्ण्डलम् ॥९०॥

सर्वार्थावलिसिद्धिदे शुभकरे सिद्धार्थिर्वर्षेऽश्वयु
 ड्मासं श्रीविजयाभयामलातथां दिव्ये मुहूर्ते विमुः,
 श्रीगङ्गादिर्पावत्रतीर्थविलस त्क्षेत्ताटनव्याजत.
 नानादिग्विजयाय भानुगपरीवारः प्रणम्ये गुरुः ॥९१॥

कावेरीविरजामगित्तटसन्नीरङ्गादिव्यस्थल
 श्रीमज्जम्बुकनयधाममधुरापुर्यादिदिव्यस्थलीः,
 संसेव्याखिलभक्तलोकानन्तर स्त्रीयोपदेशामृतं
 स्तिसञ्चत स्तटखण्डगौरवराजमर्चा गृहीत्वा ययुः ॥९२॥

यत्र श्रीरघुनन्दनेऽखिलजगत्पीडाकरं रत्नणम्
 मायाशक्ति मिहात्मनो जनकजां नीत्वात्ममुक्त्यै हठत,
 निर्वध्यात्मगृहान्तरेऽखिलमहाभागान् विसृज्यातुर्म्
 ७न्धान् भोचयितुं निबद्धु मुदधौ सेतुं समारब्धवान् ॥९३॥

य द्वीक्षा द्विजघातशुद्धि रुदिना यन्मज्जना त्पापिनाम्
 जाये तावचयो भवान्तरचितोऽप्युड्डीय खं भस्मसात्,
 द्वैतीयिकनिमज्जना त्पुन रिहामुशार्थभोगव्रजः
 तार्तीयिकनिमज्जना चिदनुगश्रीमुक्तिकान्तासुखम् ॥९४॥

श्रीरत्नाकरसन्मणोदधिसमाख्यान्तविमलज्ञाश्री
 धाम्नि श्रीरघुवीरवन्धितमहासर्गं चतुर्वर्गदे,
 पूते शालिशक्ते शराऽब्धिवत्सुभूख्याने ऽश्वयु कपूर्णिमा
 तिथ्यां दुन्दुभिरसरेऽ विधिवत्ते जलुका माददुः ॥९५॥

क्षेप्तुं गाङ्गजले यथाव दनले श्रीऽपुष्पनीर्थव्रज
 भ्राज त्दोत्रनिष्ठासैवम मिहोद्दृक्तासुखे भारते,

नानादुर्मतदुष्टलोकानिकरं संशिक्ष्य संरक्षितुम्
धर्मव्रात मशेषभूतलगुरु रसेतोः प्रतस्थे विमुः ॥९६॥

मध्येमार्ग मशेषसज्जनपदे ष्वभ्यर्हितः पण्डितैः
नानाशास्त्ररहस्यबोधनसुधादानप्रदृष्टात्मभिः
दिव्यब्रह्मकार्यसङ्घकुमतव्यामोहदुष्टात्मनाम्
तत्तद्देश्यनृणां स्वबाङ्मुखशतैः श्रेतांसि धर्मे न्यवात् ॥९७॥

ग्रामे वा नगरे न कोपि मनुजः श्रीपादसन्दर्शनात्
पश्चा न्मोहं मसंत्यज न्कलिमते ष्वाद्दृश्यते भारते,
धर्म्ये वर्त्मनि वैदिके निजधियं संवेश्य नाकर्मठः
कोवा नापि च देशिकांग्रिसरसीजानर्चको नास्तिकः ॥९८॥

अद्वैतं निगमान्तवाक्यगदितं जीवात्मशुद्धात्मनोः
द्वैतं वास्तविकं न मोहजनितं ब्रह्मैक मेवाद्वयम्,
आकाशादिवदत्र भिन्ननिखिलोपाधिप्रवेशार्जित
भ्रान्त्या भिन्न मिवेक्ष्यते तदचितो नाशे त्वाभिन्नं चित्ता ॥

भङ्गाना मिव पाधसोर्कविधुवह्नयादे रिवोत्ताबलेः
भेदो भ्रांतिकृत स्तथात्मनि वहद्वैतश्च मायाकृतम्,
आत्मानात्मविवेचनेन परमात्मात्मावबोधेन च
ध्वान्तं सूर्यमरीचिजालत इव ध्वंसे द्विदा वासना ॥१००॥

इत्याद्यंशमहोपदेशविधिभिः शशास्त्रार्थचर्चायुतैः
साम्नायोक्तिनिदर्शनै रनुभवाधारै रसुयुक्लान्वितैः,
अज्ञानावृतभक्तलोकहृदया न्यावर्जयन्तो भृशम्
जित्वा वादशतै ररीन् दशसमा निन्ये चरन्देशिकः ॥१०१॥

अब्दे श्रीमुखके रसेषुवसुभूसञ्जये च शाले शशके
श्रीकाशी मुपनिन्यु रागमविधाविद्योतकं श्रीमुखम्,
श्रीविश्वेश्वरमन्दिरेश्वरमुखाम्यर्णं निजच्छात्रतः
श्रीमन्त्राक्षतपूर्वकं गुरुवराः स्वाचारसंरक्षिणः ॥१०२॥

गयिष्वेशालयतारकामठलसः कर्मन्दिबिद्वत्सभा

शृङ्गेरीमठपाञ्चगङ्गमठसत्कार्याधिनायादयः,

श्रीकाशीबुधभूपसंयमिवराः श्रीमत्प्रयागस्थस

द्विद्वांसोऽप्यथ देशिकागमविधा वम्यर्थनां प्रेषयन् ॥१०३॥

दृष्ट्वाभ्यर्थनपत्र मार्गचरणाः प्रस्थाप्य वारागर्ताम्

गन्तुं मद्रपुरा त्क्रमेण मकरे श्रीशैलदिव्यस्थलम् ,

संसे व्याथ घटस्थिते तु मिहिरे योगाम्बिकापाठिताम्

गत्वालम्पुरिकां महाशिवनिशातिथ्यां शिवो शिश्रिपुः ॥

स्वर्णग्राम मुपेत्य मेषमिहिरे गोदावरीह्लादीनी

माराध्य क्रमशोजवल्पु रगतां रेवां तु युग्मारुणे,

गौरीघट्टतले क्रमेण कटकस्थेऽर्केष्टमे सोमिके

वारे पूततमप्रयागनगरीं श्रीदेशिकाः प्राविशन् ॥१०५॥

तत्रैत दशमीतिथौ त्रिधुजने वारे मुहूर्ते शुभे

गङ्गायां सिकतां प्रचिक्षिपु रुपानीतां धनुःकोटितः,

पूजापूर्वक मामरज्जु रथच श्रीमत्त्रिवेणीसारे

तीर्थे बह्वृचबोधितं तु ददृशुः सोमेश्वरं भास्वरम् ॥१०६॥

चातुर्मास्यमहाव्रताय कटकाकैकादशाहन्यथो

सङ्कल्प्यात्र च पूर्णिमाशुभतिथौ श्रीव्यासपूजां शुभाम् ,

आतेनु महंतामहेनं गुरवंः सोमोपरागे महा

पर्व ण्यत्र ममज्जु रम्भासि शुचौ त्रैवेणिके सादरम् ॥१०७॥

चातुर्मास्यमहाव्रतेत्र महितश्रीमन्महाध्यापक

स्तोमाखण्डसमस्तदर्शनमहाप्रौढार्थवादा श्रुताः,

श्रीमद्वासुकिमौनिचन्दिरभरद्वाजाश्रमाद्या महा

पूतश्रीशिवकोटिकाक्षयवटाद्याश्रेक्षिता देशिकैः ॥१०८॥

क्ताशीखागतमण्डलप्रतिनिधिप्रख्यातविद्वद्बनि

प्राप्तश्रीनवरात्रकोत्सवविधानाह्वानसम्भाविताः,

कन्यार्के नवमे तु सोमदिवसे श्रीभाववर्षे शुभे
भाद्रे भव्यदविश्वरूपगमनं चक्र जंगदेशिकाः ॥१०९॥

काशीराजयतीन्द्रचन्द्रविबुधेन्द्रानीकवर्षित्रज
भ्राजत्स्वागतमण्डलार्थनवला तूर्णं यियासु गुरुः,
मुक्तिक्षेत्रगतादेरेण पण्डितः प्रस्थाप शिष्यै वृतः
पञ्चक्रोश मुपाविश तसहबल स्तदष्टादशेहिक्रमात् ॥११०॥

पञ्चक्रोशविवेशनापरदिने श्रीचन्द्रमौलीश्वरा
लोकाना मुपदर्शयन् स्वमहिमाकृतं तिरोभूतवान्,
आत्माङ्गै स्सहदेवतै र्निजमहापीठ्या मुहूर्ता त्पुनः
श्रीम न्माधवराभक्तपुत्रत स्तत्रैव राक्षा दभूत् ॥१११॥

पञ्चक्रोशतलप्रवेशन मथ ज्ञात्वा गुणे रादरात्
स्वामात्यात्मजपण्डितेन्द्रचतुरङ्गानीकभृत्यै वृतः,
श्रीनारायणशर्नकार्श्याधरति श्वागत्यमौलिस्फुग्त्
रत्नालयंशुचयैः पदागबुजयुगं नीराजयामास सः ॥११२॥

सौवर्णैः कुसुमै स्सहस्रकमितै स्वैरादरा दभूपतिः
श्रीमदेशिकपादपद्मयुगली मभ्यर्च्य पूतात्मवान्,
काशीसीम्नि तदैकविंशदिवसे स्तोत्रै स्तुव न्देशिकम्
श्रीकाशीनगरीं प्रवेष्टु मधिकप्रहोर्धयामास सः ॥१०३॥

श्रीकाशीनगरप्रजाप्रतिनिधित्वेनात्मन रस्वागता
ध्यक्षत्वेन पुनश्च पञ्चशतसङ्ख्याकै र्नृपोरूप्यकैः,
श्रीकाशीस्यविरा दसमाविलसितश्रीमण्डपे श्रीपदे
सम्पूज्याय मुपाचरद्बहुविधैः सुखागतै र्भाषणैः ॥११४॥

श्रीकाशीनिवस न्महानहमहोपाध्यायमुख्याखिल
श्रीसङ्ख्यावदशेषसंयमिवरप्रख्यातपौरत्रैः,
श्रीपञ्चाननतर्करत्नविबुधेशाध्याक्ष्यविभ्राजिता
चायाम्स्वागतदिव्यसंसदि महा नात्मोपचारोपितः ॥११५॥

शोभायानमहोत्सवोऽखिलमहाराजोपचारै रिरह

श्रीकस्यां पुरि पञ्चविंशतिसहस्रान्यूनसन्मानवैः,

दिव्यालङ्कृतिभाजितोरणपताकाद्यै रभूतः पुरा

छन्दस्यश्रुतिघोषणै रसह महातूर्यस्वनैः कारितः ॥११६॥

श्रीविश्वेश्वरमुख्यैदेवतगणश्रीदर्शनानन्तरम्

साङ्गान्नाय कलालये गुरुवरं प्रावेशय न्नुत्सुकाः,

रात्रौ तत्प्रभुणा मुरारिमेहतानाम्ना त्रिशल्या पद

द्वन्द्वाभ्यर्चनतः परं सदुपदा श्रीपञ्चशत्यार्पिता ॥११७॥

श्रीमत्स्वागतपत्र मर्पित मत् स्सर्वै र्विंशष्टै र्महा

विद्वद्भि र्विभुभिश्च धार्मिकवरै र्स्सर्वै र्श्च पौरै र्स्तदा,

नेहे दृग्विहितो महः श्रुतचरो दृष्टोऽपि वाद्यावधि

श्रीपीठेशबहूकृति र्बहुतरा जाता नजात्वीदृशी ॥११८॥

एकत्रिंशदिनेऽत्र शारदमहापूजान्तपूर्णाहुतौ

चण्डी रुद्रमहाध्वरादिकलितश्रीमातृदिव्याध्वरे,

काष्ठाभौनयुते महानवमिकापूजावसाने पुनः

काशीश श्वरणौ सहस्ररजतै रानर्च दिव्यौ गुरोः ॥११९॥

हिन्दूविश्वकलालयाधिपतिभिः श्रीमालवीयादिभिः

मान्यैः स्वागतपत्रिकार्पणयुतो बद्ध स्सभा स्वादरः

ब्रह्मानन्दसरस्वतीयतिविभुश्रीदण्डिबाबाप्रका

शानन्दादिभि रार्यमैथिलिमहाराज्ञ्यादिभि र्शार्चिताः ॥१२०॥

आद्यानां गुरुसार्वभौमभगव च्छ्रीशङ्कराणां यथा

नव्यानां गुरुचन्द्रंशेखरयातिश्रीशङ्कराणां यथा,

काश्या मीढ गखण्डवैभवयुतो जातो महा नादरः

नान्येषां जगतीगुरुस्त्रिविलस त्पीठाधिपाना मभूत् ॥१२१॥

कैचि त्कूटद्वदः कले रनुचरा स्तत्तादृशं वैभवं

काश्यां जात मभूत्पूर्वं मसङ्गदृष्ट्वाऽभ्यसूयविश्रान्,

ईर्ष्यावेशकषायिताः कृशधिय इश्रीकामकोटिमहा
पीठं गाङ्गारमेव नेति परितः पत्राणि सम्प्रैषयन् ॥१२२॥

दृष्ट्वैत त्कलिभृत्यसाहस मलं खिन्नान्तरङ्गा बुधाः
सर्वे काश्यधिपाय धर्मविभवे प्राचीकश न्सम्भ्रमात् ,
श्रुत्वा तद्वचनानि वीक्ष्य नृपेतिः पत्राणि संविस्मितः
कुम्भार्केऽहनि पञ्चविंशति मिते प्राचीकरत्सत्सभाम् ॥१२३॥

श्रीमच्छैवरहस्यमुख्यबहुलप्रामाणिकग्रन्थस
न्निर्णीतादिमशङ्करार्चितमहापीठत्वसंस्थापकाः,
अंशा स्तत्र महाविराड्बुधसभामध्ये विमृष्टा बुधैः
तत्तद्ग्रन्थसमीक्षया सुविदितै स्तत्पत्रगा श्वाखिलाः ॥१२४॥

नासी उजातु चिदीदृशी बुधसभा काश्यां विराण्मन्दिरे
यत्रास न्विवुधाधिपा बहुशताः श्रीसंयमीन्द्रा स्था,
सन्तोन्ये तु सहस्रशः कलिचरा स्ते घृक्व दूगेहगा
इश्रीकाशीशसमक्ष मत्र विषयाः ते साधु निर्धारिताः ॥

तत्तद्ग्रन्थगतप्रमाणवचनै राचार्यपादै र्महा
पीठानां मिह पञ्चकं सुविहितं स्वाधिष्ठितं तत्रच,
कांचीपीठ मिदं सुरेश्वरभृतं पश्चा त्ताज्ञावशात्
इत्यंशाः प्रमिताः परोक्ति रसती गर्ह्येति सर्वे वदन् ॥१२६॥

पश्चा त्स्वागतपत्र एव निखिला नंशा नुदाहृत्य ता
न्निर्णीतान् स्वकराक्षरै स्सह गुरुश्रीपादुकासन्निधौ,
यत्र तत्तु समर्प्यते मुमुदिरे प्रत्यर्थिन स्तेऽरुद
न्नन्तर्दीनमुखाः प्रतिप्रैवचनाशक्ता गृहेषु स्थिताः ॥१२७॥

पश्चा त्तप्तहृदस्तु केचन निजाल्याचारनिर्णुत्तये
श्रीमद्देशिकपादवन्दनसमभ्यर्चादिकं तेनिरे,
अन्ये दुष्कलिदुष्टनष्टहृदया रुष्टान्तराः पञ्चपाः
दुष्टा न्यात्मविचेष्टितानि न जडु र्भ्रष्टा स्सुदिष्टा द्रवः ॥१२८॥

आराध्यामरवर्ग मत्र निखिला न्यासेव्य तीर्थानिचा
 प्याभाष्याखिलधर्मतत्त्व मुपदिश्याध्यात्मतत्त्वं गुरुः,
 अध्युष्यात् च मासषट्क मुपसंसृत्यागमार्था न्वहून्
 सम्मान्याखिलमाननीयविबुधान् सम्प्रस्थिताः श्रीगयाम् ॥१२९॥

श्रीमत्पाटलिपुत्रमार्ग मुपगम्याराध्यमाना नृपः
 विद्वद्भिर्धनिभिर्महाजनगणैस्त्वर्यामरौघान् श्रयन्,
 क्षेत्राणीह चरन् श्रयन्मुपदिशन्धर्मानशेषान् नृगाम्
 तत्त्वं चात्मनोऽक्षयप्रदिवसेऽविक्षद्रयां श्रीगुरुः ॥१३०॥

कर्तव्यं निखिलं विवाय विवस्त्रक्षेत्रे गयायां गुरुः
 गृह्णन् विद्वदधीश्वरार्पितमहा सम्मानमत्रावलीप्त,
 न्युष्याद्यौ दिवसा नमोत्सवमहाराजोपचारांपितः
 श्रीकालीपुरधर्ममण्डलसमाहृतः प्रतस्थे गुरुः ॥१३१॥

नामग्नं वसतीह तीर्थमवनौ क्षेत्रञ्च नःसेवेतम्
 नादृष्टा अमराश्च सन्ति विबुधा नासत्कृता देशिकेः,
 मान्यो नैव धनीच धार्मिकगणो राजा यतिर्वा बुधः
 श्रीमदेशिकसार्वभौमचरणा नाराधकोभू उजनः । १३२॥

एकोने मिथुनार्कगेच दिवसे त्रिंशे जगद्देशिकः
 श्रीकालीनगरं विवेश सपरीवारो युवाब्दे शुभे,
 चातुर्मास्यमहाव्रताय नवरात्रार्चाविधानाय च
 श्रीमद्भार्मिकसङ्घतोषणकृते तत्प्रार्थनाया बलात् ॥१३३॥

श्रीकाश्या मित्रं कालिकापुरवरे बद्धं महावैभवम्
 शोभायानमहादिषु प्रकाटितैर्लोकोत्तरैः प्रक्रमैः,
 विद्वद्भिर्विभुभिः महासमितिभिर्धन्यैश्च कोटीश्वरैः
 नानाधार्मिककोटिभिः कथयितुं कोवा क्षमस्त्वा त्कविः ॥

आचार्याङ्घ्रिसरोजपूजनविधा स्सुस्वागतोपक्रमा
 आचार्येन्द्रमहोपदेशनसमासन्धानसम्भावनाः,

आम्नायागमतस्त्वचिन्तकसुधीतस्वार्थचर्चाविधा

नो दृष्टा नच विश्रुता इह कृता अन्यत्र काशीपुरात् ॥

श्रीकालीनगरे च बहुविषयश्रीब्रह्मविद्वत्सभा

तत्काले यजनप्रकाशितकुपत्रस्थाखिलेशत्रजम् ,

प्राचीनप्रमितोक्त्युदायधमहाधाराभि राच्छिन्द्य सा

सिद्धान्तं निजपत्रिकावदनतोऽवोचच्च काशीगतम् ॥१३६॥

मासानां त्रितयं समुष्य महितैर्लोकोत्तरैर्वैभवै

स्तम्भान्ताटनपूर्वकं च कलिकातायां जगद्देशिकः,

आराध्याखिलतीर्थदेवानिवहा नाराधिताः सज्जनैः

कन्याकैर्विजयैकविंशदिवसे सम्प्रास्थिता स्तपुरात् ॥१३७॥

मध्ये ग्रामपुरं महाजनकृता गृह्णन्सपर्याग्रीः

क्षेत्रं शीपुरुषोत्तमस्य महितं संसेव्य धातु स्समे,

अन्वर्थाभिधमुक्तिमण्डपमहाविद्वत्सभामानितः

चातुर्मास्यमहाव्रतं प्रविदंघौ श्रीब्रह्मपुर्थां गुरुः ॥१३८॥

श्रीविद्यानगरीति विश्वविदिता विद्वन्नुपैः पालिता

विख्यातैर्विजयाश्रया परिवृतैरान्ध्राचललंक्रिया,

या पूः श्रीविजयाभिधा विजयते तद्भूपतिप्रार्थितोऽ

नुष्ठातुं नवरात्रसन्मख मिह प्राप्ता दितो देशिकः ॥१३९॥

काशीभूपतिवत्स्ववैभवयुत स्सीमान्मेल्य प्रभुः

प्रत्युदाय समर्च्य पत्तनवरं सम्प्रापय देशिकम् ,

शोभायानमुखैः प्रशंसकसभापत्रार्पणाद्यैर्महैः

काश्यादीननुकृत्य नैजविबुधैस्साकं व्यथा दादरम् ॥१४०॥

कालेयप्रहिताघपत्रविषयव्रातं विमृश्याखिलम्

विरुधाता विबुधाः प्रखण्ड्य बहुधा काश्यादिवन्निर्णयम् ,

स्वीयं स्वागतपत्र एव सकलं सांक्षिप्य विद्वत्सभा

मध्ये श्रीगुरुपादपद्मानिकटे प्रत्यार्पिषन्नादरात् ॥१४१॥

कृत्वा श्रीनवरात्रपूजन महं सम्भाविता वैभवैः

श्रीमत्पादसरोजपूजनमुखैः प्रस्थाप्य पश्चात् ततः,

श्रीवैशाखपुरादिमार्गत इमे सम्भाव्यमानाः क्रमात्

ग्रामे ष्वाढ्यपुरेषु चाययु रिहं श्रीसप्तगोदातटम् ॥१४२॥

ग्रामः श्रीचरणाम्बुजातयुगला नाराधकः कोपिवा

नैवासीत्तु तथा नं किञ्चन पुरं क्षेत्रञ्च नासेवितम्,

तीर्थं वाऽमरसन्नवा गुरुपदैर्नापावितं वेश्म वा

धन्यानां धनिनां सता मिह गृहस्थानां महाधर्मिणाम् ॥

यत्नाद्यापि परश्शता बुधवराः शिष्टाश्च साधुव्रताः

यज्वानो निगमागमार्थनिपुणा धर्म्या स्तपश्शालिनः,

ग्रामे ग्राम उदारशीलकलिता स्सद्ब्रह्मवर्चस्विनः

साध्वाचारविदो वसन्ति धरणीदेवाश्च साध्यः स्त्रियः ॥१४४॥

यत्रारामशतानि नन्दनवनस्पर्थीनि केदारभूः

बह्वीदिव्यसंरांसि मानसपरिस्पर्थीनि सर्वाः श्रियः,

मध्ये कौशिकनिम्नगा प्युभयतो गोदावरी सर्वतः

कुल्याः कूपमुखाश्च दिव्यतरवो देवाश्च सर्वेऽवसन् ॥१४५॥

यत्राद्या प्यनुवत्सरं ऋतुवरे ष्वनन्ति देवाह्वीं

ष्याम्रयागमसत्पुराणनिनदैर्जोघुष्यते यस्सदा,

सत्कर्माणि महाकलावपि यतो जीवन्ति चाद्याखिल

प्रष्टे श्रीमति कोनसीम्नि गुरवो मांसाष्टकं संस्थिताः ॥

श्रीकाश्या मिव कालिकापुर इव प्रख्यातविद्वद्भर

न्यायव्याकृतिवेदमस्तकमुखप्रौढार्थचर्चा श्रुताः,

आम्नायार्थरहस्यजाल मखिलं श्रीब्रह्मसप्ताहके

श्रुत्वा सर्वबुधा न्यथोचितबहूकारैरिहातर्पयन् ॥१४७॥

क्षीरारामपुरी महाजनघनाह्वानार्थनानां बलात्

वासिष्ठी मिह सम्प्रतीर्य गुरवो याताः पुरीं तां क्रमात्,

चातुर्मास्यमहाव्रतं सुमहता संरम्भतोनुष्ठितम्
भव्ये चेश्वरवत्सरे बुधसभासम्मानमुख्यै मुदा ॥१४८॥

श्रीमद्वोत्कुलप्रदीपविबुधप्रहार्यचूडामणिः
ग्रामधीश्वरवीरभद्रविभुना सम्प्रार्थिता देशिका,
तद्ग्रामे नवरात्रकव्रत मथा न्वष्टा दधुकुम्पेटके
काष्ठामौनमुखे र्यथावै दखिलै र्यागैश्च पूजादिभिः ॥१४९॥

पश्चा द्राजमहेन्द्रपत्तनमुखे ष्वाकारिता गौतमी
तीरे न्युष्य च मासपट्क मसक त्सम्मानिता स्तै मुदा,
श्रीमद्रतपुरी महाजनमहोत्साहार्थना तत्पुरीम्
चातुर्मास्यमहाव्रताय बहुधान्याब्दे गता देशिकाः ॥१५०॥

आर्यै नागरकै रिहोद्धतमहोत्साहेन दिव्योत्सवंः
चातुर्मास्यमहाव्रतं गुरुवरै स्तःसाध्वनुष्ठापितम्,
तत्तैकः कलितोषको यतिपदी सर्वायंगर्हाचणः
दुष्पत्राणि निनाय शिष्यमुखतो जिग्यु स्खयं मौनिनः ॥

श्रीमार्कापुरनाम्नि धार्मिकपुरे तत्पौरसम्प्रार्थितः
गत्वा श्रीनवरात्रकव्रत मनुष्ठायाखिलां त्तोषयन्,
श्रीमार्सिंहपुरीं गतो जनपदे ष्वाराध्यमानः क्रमात्
याचान्ध्रावनिमण्डलस्य निखिलस्यास्ते मणीभूषणम् ॥१५१॥

विद्याभि विनयेन धार्मिध्वषणाप्राबल्यतो नीतितः
सर्वश्रीभि रशेषसद्गुणगणै र्याचातिशेते पुरीः,
या मार्कांन्तु मधर्मवर्धनपरो भीतः कलिः कुलचित्
लिल्ये खानुचरालिसन्नसु यथा घूको रवे स्तजसः ॥१५२॥

तत्रानुत्तरगौरवै रनुदिनाबद्धै र्महावैभवैः
धर्मब्रह्मरहस्यवेदनसभासन्धानकै र्धर्मिणाम्,
धर्माधर्मपरात्मतत्त्वमहितस्त्रीयोपदेशामृतैः
आसिञ्ज्यात्र तु मासपञ्चक मुषित्वा ते ततो निर्गताः ॥

श्रीमद्वेङ्कटगिर्यधीश्वरसमभ्यर्चां गृहीत्वा पुनः
 संसेव्यात्ममहाविभूतिकालितश्रोकार्कहस्तीश्वरम् ,
 बुगक्षेत्रवरे च शङ्करजयन्त्याढ्ये दिने शाङ्करीम्
 प्रत्यष्टा त्प्रातमा मिहालयवरे भक्त्या स्वयं देशिकः ॥१५५॥

कालेयाखिलपापमञ्जकतयाऽन्वर्थाभिधं देशिकः
 श्रीमद्वेङ्कटनाथ मादरपरीतात्मा समाराध्य तम् ,
 श्रीकाञ्चीनगरी मुपत्यं महिता नेताम्रनाथप्रियाम्
 कामाक्षी मभिर्वीक्ष्य तत्र कातेचि तत्स्थो दिना-यात्मवान् ॥

आराध्यातितरां पुराणमिधुनं कुम्भाभिषेकोत्सवम्
 कर्तुं चेतास सध्रमार्गं नितरां कार्याविकारव्रजम् ,
 निर्णयौपयिकं महाजनममूहाम्भार्गतो निर्ययौ
 श्रीरामेश्वरदिव्यसेतनकृत गङ्गाभिषेकादिभिः ॥१५७॥

मध्ये मार्ग मनेमर्तार्थविट्स त्वन्नाणि संसेव्यने
 विद्वद्भिर्विभुभिर्महाजनगणैरभ्यर्चितोऽत्यादगत् ,
 श्रीमदेशिकचन्द्रशेखरयतिश्रीपूज्यपादाः प्रभा
 वद्व्यष्टसिते ययुस्सहपरीवारारसुरामेश्वरम् ॥१५८॥

क्वात्वा तत्र समस्तपावनधनुष्कोटौ जगदेशिकाः
 कर्तव्यं विविधं विधाय च पुनारामेश्वराया ययुः ,
 तत्रासेव्य समस्ततीर्थनिवहं श्रीरामलिङ्गेश्वरा
 यानीतां समसेचयन् सुविधिवद्गङ्गां जगत्पावनीम् ॥१५९॥

कर्तव्यञ्च परं यया विधिकृतं कुम्भाभिषेकादिकम्
 दिव्यै रात्ममहाविभूतिकालितैस्सद्वैभै राशरात् ,
 आसेव्यातितरां शिवौ बहुविधै रात्मोपचारैर्विभुः
 सन्तोष्याखिलतीर्थवासिनिवहं यात्रां समग्रां व्यधात् ॥१६०॥

श्रीरामेश्वरपावनावनितला दाषादशुक्ले पुनः
 प्रस्थाय क्रमशः त्रयोदशदिने स्वस्थानमाया दगुरुः ,

चातुर्मास्यमहाव्रतं निजमठे श्रीकुम्भघोणेऽधुना
श्रीमदेशिकसार्वभौमभगवत्पादै रनुष्ठीयते ॥१६१॥

आन्ध्रे श्रीसप्तगोदावरतटविलसत्कौशिकीतीरराज
न्मुङ्गण्डाभिरुयविद्वद्वरवसतिलस न्मौनिखण्डात्तवासः
धर्मोपन्यासिवैयाकरणकुललस त्केसरीति प्रथावा
नात्त्रेयोमामहेशो विबुधकविमणिः पुल्यकुल्यावतंसः ॥१६२॥

तेन श्रीवृत्तरत्ने गुरुगुणनिवहस्वर्णसूत्रे निबद्धैः
सूक्तिश्रीसूचिकाभिर्निशितमतिमहाहरीकोत्कीर्णरन्ध्रैः,
भाक्तिश्रद्धाढ्यशाणोत्कषणसमधिकद्योतिवृत्तांशुजालैः
बद्ध इश्रीरत्नहारो जयतु गुरुवरा यार्पितो भूतलेऽस्मिन् ॥१६३॥

बाल्ये श्रीजम्बुनाथप्रियतममहिषी जीर्णताटङ्गरूप
श्रीचक्रोद्धारकाणां सकलनिमग्नषड्दर्शनी देशिकानाम्,
प्रौढत्वे तीर्थयात्रोपधिकानिखिलदिग्जैत्रयात्रार्चितानाम्
नव्यश्रीशङ्कराणां चरणकमलयो रार्पितो रत्नहारः ॥१६४॥

श्रीचन्द्रशेखरयतीन्द्रसरस्वतीश
पूज्याग्निपद्मसविधे मणिहार मेतम्,
दिव्योपहार मुपधाय महायशस्यं
धन्यासि देवि कविते! चारितार्थजाता ॥१६५॥

द्वयै रसुवर्णकलितैः प्रतिभाविभाङ्गिः
पद्याभिधै र्मणिभि राढ्यरसाण्योत्थैः,
सद्यो रसज्ञद्वयवलिर्षकौ स्त्व
मद्यासि हारकलना त्कवितेऽतिधन्या ॥१६६॥

श्रीचन्द्रशेखरजगद्गुरुसार्वभौम
दिव्यावतारमुखदिग्बजयान्तवृत्तैः,
षष्ठ्युत्तरै र्ज्ञातमितै र्धनपद्मरत्नै
हारी महा निरचितो विदुषा मुदेऽस्तु ॥१६७॥

श्रीचन्द्रशेखरजयामिदरत्नहारो

हारावली कलित एष महा न्मनोज्ञः,

सर्वज्ञदेशिकवरेण्यहदब्जशोभी

जेगीयता मिह रसज्ञमनांसि कर्षन् ॥१६८॥

श्रीकोनसीम्नि बुधमण्डलमण्डितेऽस्मिन्

मुङ्गण्डनाग्नि मुनिखण्डमहाग्रहारे,

अब्दे प्रमाधिनि शुचौ प्रधिता मणिस्र

गलक्ष्मीनृसिंहबुधसूनुमहेश्वरेण ॥१६९॥

जयतु जयतु कार्त्तव्याकामकोटीसुगीठम्

जयतु जयतु तस्याधीश्वरो देशिकेन्द्रः,

जयतु जयतु धर्मो रक्षित स्तेन भूमौ

जयतु जयतु सर्वार्थेश्वरः श्रन्द्रमौलिः ॥१७०॥

इतिश्रीमन्मन्त्रेयगोत्रपवित्रश्रीनृक्ष्मीनृसिंहविभुधेन्द्रपुत्र 'श्रीधर्मस्थापक, वि-

द्वत्कविरत्न, वैयाकरणथर्मोपन्यासिकेसारि' पुण्योपनामकोमामहे

श्वरशास्त्रिकृतिपृ श्रीचन्द्रशेखरविजयमहारत्नहारः श्री श्री श्री

चन्द्रशेखरेन्द्रसरस्वतीसंयमीन्द्रश्रीचरणसरासिजसम

र्पितो विजयते तस्मै ॥

विजयतां श्रीयोगचन्द्रमौलीश्वरः ॥

साधुसाधुपट्टिका ॥

पत्रे	पंक्तौ	पाठ्यम्	पत्रे	पंक्तौ	पाठ्यम्
१.....	६.....	खि १५	१२---	१२---	ति १९
१.....	१४....	ष्टि १८	,, ---	१५---	श म १०-११
२.....	७..२०	श्रीषण्ठयुत्तर	,, ---	२६---	म १५
५.....	२१....	सि १८	१५---	२२...	त ९
६.....	२.....	धा १७	१६....	५.....	ष्टि ९
६.....	३.....	शि ११	१७....	१२...	न्त ३
६.....	९.....	ना १४	१८...	२३---	इख्ये १४
६.....	१५....	व १५	१९....	४	प्रे १५
७.....	१०....	स्स १३	१९---	१५	म ८
८.....	२४....	दा २	२०....	९....	दै ६
९.....	७.....	ध ३	२१---	३---	ङ्कु ४
९.....	७.....	ङ्घ्रि १५	२१....	२०..	यिल ९-१०
९.....	१६....	त्क १७	२२...	२५-	ष्ट ७
१०....	१४....	त्क १४	२३...	६---	र्या १४
१०....	२१....	ह्य १५	२३---	११	चि १८
११....	१.....	यो ६	२३--	२५..	ङ्घ्रि ४
११....	११....	कि ११			

अत्रान्येऽक्षरस्खालित्यादयो दोषा गुणप्राहिभिः क्षन्तव्याः ॥

